

## POSTANOWIENIE

Dnia 4 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania P. B.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.  
o prawo do emerytury,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 4 lipca 2018 r.,  
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. odstępuje od obciążania ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Decyzją z 15 kwietnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział Z. (organ rentowy) odmówił P. B. (wnioskodawca) prawa do emerytury w obniżonym wieku z uwagi na niewykazanie wymaganego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

W wyniku odwołania wnioskodawcy wyrokiem z 29 listopada 2016 r., VIII U [...] Sąd Okręgowy w G. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy emeryturę w wieku obniżonym od marca 2016 r.

Wyrokiem z 20 kwietnia 2017 r., III AUa [...] Sąd Apelacyjny w [...], po rozpoznaniu apelacji organu rentowego, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i oddalił odwołanie.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł wnioskodawca, zaskarżając go w całości.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnych zagadnień prawnych: 1) Czy przy kwalifikowaniu wykonywanych przez pracownika czynności kontroli międzyoperacyjnej oraz dozoru inżynieryjno-technicznego jako prac wskazanych w wykazie A, dziale XIV, poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm., zwanego dalej rozporządzeniem z 7 lutego 1983 r.), należy również uwzględniać wyższe ryzyko działalności zakładu pracy, jako przedsiębiorstwa wprowadzanego w ruch za pomocą sił przyrody? 2) Czy do czynności związanych z zasadniczym procesem, pracy dla dozoru inżynieryjno-technicznego (wskazanych w wykazie A, dziale XIV, poz. 24 załącznika do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r.) wykonywanych w przedsiębiorstwie wprowadzanym w ruch za pomocą sił przyrody, zalicza się jedynie czynności wykonywane w trakcie awarii urządzeń elektrycznych, czy też dozór w tym przypadku obejmuje również wykonywanie innych koniecznych czynności, nawet jeżeli osoba je wykonująca nie przebywa stale na stanowiskach, gdzie praca w warunkach szczególnych jest wykonywana a wykonywanie tych innych czynności jest niezbędne do prawidłowej pracy urządzeń wykorzystywanych do pracy w warunkach szczególnych lub dozór jest sprawowany nad urządzeniami, które ze względu na swoją konstrukcję i sposób działania, mimo że wykorzystywane na oddziałach w pracach w warunkach szczególnych, znajdują się także częściowo w miejscu gdzie nie wykonuje się pracy w warunkach szczególnych? 3) Czy uniemożliwia sprawowanie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, czynności dozoru inżynieryjno-technicznego nad pracownikami i urządzeniami elektrycznymi na oddziałach, gdzie wykonywana jest praca w szczególnych warunkach okoliczność jednoczesnego sprawowania przez pracownika dozoru nad innymi pracownikami, którzy nie świadczyli pracy w

szczególnych warunkach, jednakże którzy usuwają awarię urządzeń elektrycznych, wykorzystywanych do pracy na oddziałach, gdzie jako podstawowe są wykonywane prace w szczególnych warunkach? 4) Czy dla spełnienia przesłanki wykonywania prac w postaci kontroli międzyoperacyjnej oraz dozoru inżynieryjno-technicznego na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe są wykonywane prace w wykazie A załącznika do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. lub ustalenia, że prace te były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy istotne znaczenia ma okoliczność, że pracownik ten został przez pracodawcę przyporządkowany do komórki organizacyjnej z pracownikami niewykonywającymi pracy w szczególnych warunkach, ale posiadającymi tego samego rodzaju energetyczne uprawnienia kwalifikacyjne?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawcy organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy stwierdza, że z ustaleń faktycznych, wiążących dla Sądu Najwyższego, wynika, że wnioskodawca wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na oddziale energomechanicznym, zaś dozór nad robotami elektrycznymi na zakładzie przeróbki mechanicznej pełniony był tylko wtedy, kiedy zachodziła potrzeba wykonywania prac elektrycznych, nie zaś codziennie w pełnym wymiarze czasu pracy. Powyższe ustalenia faktyczne nie dawały możliwości zaliczenia wnioskodawcy spornego okresu jako pracy w warunkach szczególnych. Co więcej, z zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz.Urz. MG 1985, Nr 1, poz. 1) wynika, iż na wydziale przeróbki mechanicznej węgla praca elektryków nie była uważana za pracę w warunkach szczególnych, zatem także i dozór nad takimi

pracami nie może zostać uznany za taką pracę. Wprawdzie zarządzenia resortowe nie mogą być podstawą prawną indywidualnie wydawanych decyzji, gdyż nie stanowią źródła prawa w rozumieniu Konstytucji RP, jednakże ułatwiają identyfikację określonego stanowiska jako stanowiska pracy w szczególnych warunkach. Wykazy resortowe mogą zatem mieć istotne znaczenie w sferze dowodowej, gdyż z tego, że właściwy organ ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, iż dane stanowisko jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku była faktycznie wykonywana w takich warunkach. Zasada ta działa także w przeciwnym kierunku: brak konkretnego stanowiska pracy w takim wykazie może - w kontekście całokształtu ustaleń faktycznych - stanowić negatywną przesłankę dowodową. W okolicznościach przedmiotowej sprawy treść zarządzenia potwierdza dodatkowo, iż rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego jest odpowiada prawu.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.